

Ảnh: BNH

Cách mạng công nghiệp 4.0 cơ hội và thách thức đối với ngành ngân hàng

Cách mạng công nghiệp 4.0 (CMCN 4.0) đang tác động mạnh mẽ đến tất cả các ngành nghề, lĩnh vực kinh tế xã hội, trong đó có ngành ngân hàng. Trước những cơ hội và thách thức do cuộc cách mạng số mang lại, ngành ngân hàng đã có những biện pháp để thích ứng với yêu cầu mới.

► ThS **Trần Thị Nguyệt Hằng** - Trường Đại học Giao thông Vận tải

Cơ hội lớn - thách thức không nhỏ

Trong điều kiện sân chơi kinh doanh bình đẳng mang tính toàn cầu, có tính chuyên nghiệp cao, CMCN 4.0 sẽ là cơ hội không chỉ cho các tổ chức tài chính ngân hàng lớn, mà toàn hệ thống có thể vươn ra khỏi lãnh thổ, mở rộng phạm vi hoạt động và tạo dựng thương hiệu quốc tế. Điều này sẽ cho phép khu vực tài chính ngân hàng bắt kịp trình độ thế giới, mở rộng thị trường, đóng góp cho tăng trưởng kinh tế Việt Nam.

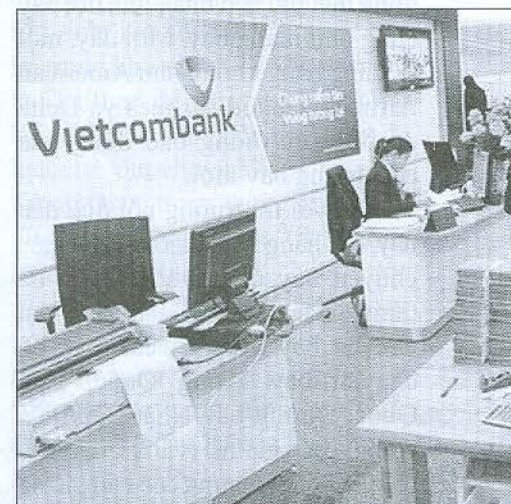
Cụ thể, với công nghệ di động phát triển, các ngân hàng có thể khai thác tệp khách hàng mới, vốn là những đối tượng trước đây chưa sử dụng các sản phẩm dịch vụ, thông qua các ứng dụng ngân hàng trên di động. Nói cách khác, công nghệ chính là cánh tay nối dài,

giúp các ngân hàng vươn xa tới các khu vực chưa có chi nhánh, hay các khách hàng mới, mà không cần phải bỏ ra nhiều chi phí để xây dựng mạng lưới.

Bên cạnh đó, những tiến bộ từ CMCN 4.0 sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho các ngân hàng Việt Nam có cơ hội thu hút vốn đầu tư, tiếp cận thị trường quốc tế; cập nhật trình độ quản trị điều hành và kinh doanh hiện đại; tiếp thu những mô hình ngân hàng số thông minh; đổi mới công nghệ nhờ việc ứng dụng hay chuyển giao công nghệ cao, phát triển các sản phẩm dịch vụ ngân hàng hiện đại. Sự phát triển của CMCN 4.0 sẽ cho ra đời các công nghệ mới, giúp các ngân hàng tăng hiệu quả kinh doanh, giảm chi phí giao dịch, tăng tính bảo mật, giao dịch minh bạch và an toàn hơn.

Ngoài ra, việc xây dựng một xã hội không tiền mặt đang là cơ hội lớn để các ngân hàng đẩy mạnh cung cấp các sản phẩm dịch vụ. Nhu cầu thanh toán trực tuyến cũng tăng lên khi hoạt động thương mại điện tử phát triển, công nghệ vạn vật kết nối internet trở nên thông dụng hơn. Đây cũng là cơ hội lớn để các ngân hàng mở rộng kinh doanh trong thời kỳ CMCN 4.0

Tuy nhiên, bên cạnh các cơ hội lớn đem lại, thì thực trạng hệ thống ngân hàng lỗi truyền thống phức tạp hiện nay lại đang là rào cản lớn nhất đối với sự thành công của ngân hàng số, mà nếu không có những sự thay đổi về chiều sâu, các ngân hàng có thể bị tụt lại trong cuộc đua cung cấp các trải nghiệm số cho khách hàng. Các thách thức này đến từ việc ngân sách đầu tư chiến lược cho các công nghệ mới bị hạn chế, khi mà các ngân hàng Việt Nam hiện nay kinh doanh mới chủ yếu tập trung vào ngắn hạn. Đồng thời, sự thiếu chiến lược và tầm nhìn về công nghệ số, hiểu biết hạn chế về số hóa và các tiềm năng của số hóa cũng đang hạn chế các ngân hàng đầu tư đúng mực vào hiện đại hóa hệ thống. Không chỉ vậy, nhân sự có năng lực về công nghệ số hiện đại trong các ngân hàng Việt Nam còn yếu và mỏng, còn thiếu nguồn lực có khả năng nắm bắt và triển khai các công nghệ số hiện đại trên thế giới. Chưa kể, với tốc độ phát triển của công nghệ số như hiện nay, thì bảo mật cũng đang là vấn

CMCN 4.0 tạo điều kiện thuận lợi cho các ngân hàng

đề khiến các ngân hàng toàn cầu, trong đó có Việt Nam phải quan tâm nhiều hơn, khi trình độ của tội phạm cũng cao hơn rất nhiều. Mặt khác, cùng với mức độ toàn cầu hóa cao mà cuộc CMCN 4.0 đem lại, thì việc tấn công các ngân hàng Việt Nam không còn chỉ gói gọn trong phạm vi trong nước, mà đã lan rộng ra bất kỳ quốc gia nào. Tương tự, sự cạnh tranh đến từ các công ty tài chính công nghệ ngày càng khốc liệt, khi những công cụ thanh toán hiện đại như ví điện tử Viettel Pay, VNPT Pay, Momo, Air Pay đang lần lượt ra đời và trở thành đối thủ cạnh tranh trực tiếp đối với các sản phẩm thanh toán của các ngân hàng truyền thống.

Một số giải pháp với hệ thống ngân hàng

Bối cảnh hội nhập sâu vào nền kinh tế thế giới đang đặt ra với ngành ngân hàng yêu cầu không ngừng đổi mới, sáng tạo, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ vào hoạt động để đem lại sự trải nghiệm tối ưu nhất cho khách hàng sử dụng dịch vụ. Theo đó, toàn ngành cần tăng cường tích hợp công nghệ thông tin trong quy trình quản lý và quản trị của cả Ngân hàng Nhà nước (NHNN) và hệ thống các tổ chức tín dụng (TCTD). Đối với NHNN, định hướng trong giai đoạn 5-10 năm tới tập trung vào việc tiếp tục hoàn thiện kết cấu cơ sở hạ tầng về công nghệ thông tin hiện đại, tự động hóa hầu hết các quy trình nghiệp vụ, phát triển dịch vụ hậu

Công cụ thanh toán hiện đại sẽ tăng khả năng cạnh tranh cho các ngân hàng Ảnh: ITN

cần thông minh thông qua việc ứng dụng công nghệ số; cấu trúc lại hệ thống thanh toán điện tử liên ngân hàng. Đối với các TCTD, cần phát triển những giải pháp công nghệ mới, nhấn mạnh khả năng tích hợp các công nghệ hiện đại như hệ thống cảm biến, hệ thống điều khiển, mạng truyền thông, các ứng dụng kinh doanh và chăm sóc khách hàng; xây dựng trung tâm chăm sóc khách hàng điện tử; công nghệ thông tin điện tử tích hợp các dịch vụ điện tử trên mạng Internet. CMCN 4.0 sẽ tạo ra một lượng lớn dữ liệu, theo đó việc thu thập, phân tích và xử lý dữ liệu lớn sẽ tạo ra những tri thức mới, hỗ trợ việc đưa ra quyết định và tạo lợi thế cạnh tranh cho các TCTD. Theo hướng này, thời gian tới, các ngân hàng cần quan tâm đến tư xây dựng trung tâm dữ liệu (Data center); nâng cao năng lực xử lý của hệ thống mạng LAN, WAN, thiết bị chuyên mạch; tăng cường ứng dụng điện toán đám mây. Trong đó, các ngân hàng cần tận dụng một cách triệt để công nghệ thông tin trên nền tảng điện toán đám mây để giải quyết nhanh các nhu cầu phát sinh về tài nguyên công nghệ thông tin. Đây vừa là giải pháp hỗ trợ để đạt được mục đích, vừa là phương tiện hiệu quả giúp gia tăng lợi nhuận cho các ngân hàng.

Bên cạnh đó, để nâng cao năng lực cạnh tranh, các TCTD cũng cần xây dựng mô hình chi nhánh hiện đại. Việc xây dựng các chi nhánh này chủ yếu dựa vào nền tảng công

nghệ tự động hóa, kết nối đa chiều và thông minh hóa của CMCN 4.0. Theo đó, chi nhánh với không gian giao dịch hiện đại, tiện ích, những chỗ ngồi hấp dẫn, hợp thời gian, những màn hình tivi/máy tính bảng cỡ lớn sẽ giúp khách hàng tự tương tác và trải nghiệm dịch vụ mà không cần đến sự giúp đỡ của giao dịch viên truyền thống. Ưu việt của CMCN 4.0 là tạo ra một mô hình chuỗi cung ứng mới gắn kết chặt chẽ hơn với nhu cầu của khách hàng. Chuỗi cung ứng mới này sẽ tạo ra một cơ sở dữ liệu duy nhất, làm cho chuỗi cung ứng thông minh hơn, minh bạch hơn và hiệu quả hơn ở mọi giai đoạn, từ khi phát sinh nhu cầu, cho đến khi bàn giao dịch vụ, sản phẩm. Theo đó, các ngân hàng trong nước cần nhanh chóng hoạch định chiến lược, tìm kiếm những giải pháp toàn diện cho dịch vụ ngân hàng thông qua sử dụng các dữ liệu thông minh và sự hợp tác với nhiều ngành kinh doanh.

Có một thực tế là, bên cạnh ưu thế cho phép đẩy cao mức độ chia sẻ thông tin, thì CMCN 4.0 cũng tạo ra nhu cầu rất lớn về bảo mật và an toàn thông tin. Do đó, các ngân hàng và các định chế tài chính cần đặc biệt quan tâm đến việc xây dựng trung tâm dự phòng dữ liệu (khôi phục dữ liệu sau thảm họa); nâng cấp hệ thống an ninh, bảo mật ở mức cao; đảm bảo việc mở rộng phạm vi hoạt động được ổn định, an toàn, mang lại hiệu quả lâu dài ■

Một trình độ quản trị và kinh doanh hiện đại Ảnh: VCB